

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH
Znak: WK-6100/31/4/12

Katowice, 21 grudnia 2012 r.

Pan
Andrzej Wawrzynek
Wójt Gminy
Pietrowice Wielkie

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 10 września do 16 października 2012 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Pietrowice Wielkie za okres od 1 stycznia 2008 r. do 16 października 2012 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 24 października 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam stwierdzone nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do treści art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113).

W zakresie windykacji zaległości podatkowych:

– *Nieterminowo podejmowano czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podatników zalegających z regulowaniem zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości. Naruszono tym art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.) oraz § 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), zgodnie z którymi wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, a w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku, wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu, wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy.*

Powyższe dotyczyło podatników, osób fizycznych o numerach kart kontowych:

- 1. K-12-7890 - wg stanu na 31 grudnia 2011 r. zaległości w podatku od nieruchomości wynosiły 12.629,41 zł i dotyczyły roku 2011. Zaległości objęto tytułem wykonawczym wystawionym w dniu 6 lutego 2012 r.*
- 2. K-12-7959 - wg stanu na 31 grudnia 2011 r. zaległości w podatku od nieruchomości wynosiły 8.910,00 zł i dotyczyły roku 2011. Zaległości dotyczące I i II raty podatku objęto*

Wysłano dnia.

21. 12. 2012

tytułem wykonawczym wystawionym w dniu 18 lipca 2011 r. Natomiast zaległości dotyczące III i IV raty objęto tytułem wykonawczym wystawionym w dniu 6 lutego 2012 r.

3. K-12-7946 - wg stanu na 31 grudnia 2011 r. zaległości w podatku od nieruchomości wynosiły 6.849,00 zł i dotyczyły roku 2011. Zaległości dotyczące II i III raty podatku objęto tytułem wykonawczym wystawionym w dniu 30 listopada 2011 r. Na zaległość za IV ratę podatku wystawiono tytuł wykonawczy w dniu 6 lutego 2012 r.

Podatnik o nr karty kontowej K-12-7890 do dnia 23 lutego 2012 r. uregulował wszystkie zaległości, zaległości pozostałych dwóch podatników zostały objęte postępowaniem egzekucyjnym. Zwłoka w wystawianiu tytułów wykonawczych liczona od upływu terminu wyznaczonego w upomnieniu do dnia wysłania tytułu wykonawczego wynosiła od 24 do 119 dni.

Zadania w zakresie terminowego wystawiania tytułów egzekucyjnych na zaległości podatkowe należały, zgodnie z zakresem czynności, do Podinspektora w Referacie Finansowym. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie.

Ponadto ustalono, iż w obowiązujących w Urzędzie Gminy Pietrowice Wielkie przepisach wewnętrznych nie ustalono w formie pisemnej szczegółowej procedury w zakresie terminowego podejmowania czynności zmierzających do egzekucji zaległości podatkowych.

Do zakresu czynności p. Marzeny Kopczewskiej – Skarbnika Gminy Pietrowice Wielkie należało inicjowanie i opracowywanie projektów wytycznych w zakresie prowadzonych spraw.

Wniosek nr 1

Rozważyć możliwość ustalenia w formie pisemnej szczegółowej procedury w zakresie podejmowania działań zmierzających do zastosowania czynności egzekucyjnych oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie podejmowania czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podatników zalegających z tytułu podatku od nieruchomości, stosownie do art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015) oraz postanowień § 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- Treść umowy nr 13/IGR/2011 z dnia 25 lipca 2011 r., zawartej z wykonawcą wyłonionym w postępowaniu na „Przewóz uczniów do placówek oświatowych położonych na terenie gminy, na basen oraz oddanie w dzierżawę autobusu szkolnego będącego własnością Zamawiającego w roku szkolnym 2011/2012”, różniła się od projektu umowy stanowiącego załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia (wykonawca zaparafował ww. projekt i załączył do złożonej oferty). Mianowicie w zawartej z wykonawcą umowie pominięto zapisy projektu umowy dotyczące dopuszczenia przez zamawiającego zmian umowy w przypadku:

- * zmiany trasy przejazdu z powodu okoliczności niezależnych od stron umowy,
- * zmiany liczby dzieci,
- * zmiany zakresu przedmiotu umowy korzystnej dla zamawiającego.

Powyższym naruszono art. 140 ust. 1 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.).

Powyższą umowę w imieniu Gminy Pietrowice Wielkie zawarł p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie.

- Przy określeniu wartości szacunkowej zamówienia zaniechano uwzględnienia wartości szacunkowej zamówień uzupełniających pomimo faktu, że przewidziano ich udzielenie w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia oraz w ogłoszeniach o zamówieniu, co stwierdzono w:

- przetargach nieograniczonych na „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie” z lat 2011 i 2012 (zamawiający odstąpił od umowy z wykonawcą wyłonionym w postępowaniu z 2011 r. w związku z faktem, że wykonawca nie zrealizował pierwszego etapu umowy).

Wartość szacunkową zamówienia w przetargu wszczętym w 2011 r. określono w oparciu o kosztorys inwestorski z dnia 14 lutego 2011 r., na kwotę: 320.882,37 zł, co obejmowało jedynie przedmiot zamówienia podstawowego.

Wartość szacunkową zamówienia wszczętego w 2012 r. zamawiający określił, na podstawie obejmującego jedynie zakres zamówienia podstawowego kosztorysu inwestorskiego z dnia 12 stycznia 2012 r., na kwotę: 295.925,95 zł.

Osobą dokonującą ustalenia wartości szacunkowej w przypadku obydwu postępowań był były Kierownik Referatu Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa.

- przetargu nieograniczonym na „Zaprojektowanie, dostawę, montaż i uruchomienie Przydomowych Biologicznych Oczyszczalni Ścieków w Gminie Pietrowice Wielkie” z 2011 r.

Wartość szacunkową zamówienia określono na podstawie kalkulacji inwestorskiej z dnia 23 grudnia 2011 r. na kwotę: 18.706.666,67 zł, obejmującą jedynie zakres zamówienia podstawowego.

Ustalenia wartości szacunkowej ww. zamówienia dokonał p. Adam Wajda – Sekretarz Gminy Pietrowice Wielkie.

- przetargu nieograniczonym na „Przewóz uczniów do placówek oświatowych położonych na terenie gminy, na basen oraz oddanie w dzierżawę autobusu szkolnego będącego własnością zamawiającego w roku szkolnym 2011/2012”.

Za ustalenie wartości szacunkowej zamówienia odpowiadał Inspektor ds. oświaty.

Powyższe naruszało art. 32 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), zgodnie z którym podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością, natomiast jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających.

Ponadto, zamawiający w protokołach postępowań na „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie” z 2011 r. oraz z 2012 r. oraz „Zaprojektowanie, dostawę, montaż i uruchomienie Przydomowych Biologicznych Oczyszczalni Ścieków w Gminie Pietrowice Wielkie” z 2011 r. nie wskazał wartości przewidywanych zamówień uzupełniających, co było niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia

26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz.U. Nr 223, poz. 1458).

- Na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu żądano dokumentów, które nie mieszczą się w katalogu określonym w § 1 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. Nr 226, poz. 1817). Powyższe stwierdzono:
    - w postępowaniach na „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie” w roku 2011 oraz w roku 2012, w których, na potwierdzenie spełniania warunku udziału w postępowaniu dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej, zamawiający zażądał złożenia oświadczenia o zobowiązaniu się do zawarcia umowy ubezpieczenia budowlano-montażowego od wszelkich ryzyk.
    - w postępowaniach z 2011 r., których przedmiotem były „Usługi edukacyjne obejmujące przeprowadzenie zajęć w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, poddziałanie 9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych”, gdzie zamawiający zażądał, w zakresie posiadania uprawnień do wykonywania określonych działalności lub czynności, jeśli przepisy prawa nakładają obowiązek ich posiadania przedłożenia dokumentów potwierdzających wymagane wykształcenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych w klasach I-III szkoły podstawowej, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenie szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400).
Konsekwencją powyższego zamawiający bezpodstawnie wezwał również wykonawców biorących udział w postępowaniu do uzupełnienia przedmiotowych dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych,
    - w postępowaniu pn. „Przewóz uczniów do placówek oświatowych położonych na terenie gminy, na basen oraz oddanie w dzierżawę autobusu szkolnego będącego własnością zamawiającego w roku szkolnym 2011/2012”, w którym zamawiający wymagał przedłożenia kserokopii dowodów rejestracyjnych posiadanych autobusów.Ponadto, w postępowaniach na „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie” zamawiający, w przypadku obydwu przetargów, żądał wypełnienia i załączenia do oferty druku załącznika nr 3 do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, tj.: „Informacje ogólne o wykonawcy” w tym: doświadczenie wykonawcy w latach, (należało podać lata funkcjonowania firmy na rynku budowlanym), w tym we własnym kraju oraz na rynku międzynarodowym a ponadto informacji, czy firmy zagraniczne mają siedzibę w Polsce czy też nie.
- Powyższe było niezgodne z art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych stosownie do którego, w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania
- W zakresie udzielenia w 2011 r. zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego na „Usługi edukacyjne obejmujące przeprowadzenie zajęć w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, poddziałanie 9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic

w jakości usług edukacyjnych” stwierdzono, że zamawiający zawarł w dniu 3 października 2011 r. umowy odrębnie z poszczególnymi wykonawcami wspólnie ubiegającymi się o udzielenie zamówienia publicznego, tworzącymi tzw. konsorcja. Powyższym działaniem naruszono art. 141 w związku z art. 23 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), zgodnie z którym nakazuje się traktowanie wykonawców występujących w konsorcjach jak wykonawcę samodzielnie ubiegającego się o udzielenie zamówienia. Oznacza to, że podmioty występujące wspólnie w ramach konsorcjum stanowią jeden podmiot w stosunku do zamawiającego, zaś konsorcjanci zachowują niezależność w swoich dotychczasowych działaniach, czyli tych nie związanych ze wspólnym przedsięwzięciem gospodarczym oraz ponoszą solidarną odpowiedzialność za wykonanie umowy. Art. 23 ust. 2 ww. ustawy nakłada natomiast na wykonawców składających ofertę wspólną obowiązek ustanowienia pełnomocnika do reprezentowania ich w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. W konsekwencji osobą, która podpisuje z zamawiającym umowę w sprawie zamówienia publicznego, winien być wyłoniony pełnomocnik bądź wszyscy członkowie konsorcjum. Powyższe dotyczyło umów zleceń o następujących nr: Oś. 2, Oś. 3, Oś. 4, Oś. 5, Oś. 6, Oś. 7, Oś. 8, Oś. 9, Oś. 10, Oś. 11, Oś. 12. Wszystkie ww. umowy zawarł p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie.

- W zakresie przygotowania postępowań na „Przewóz uczniów do placówek oświatowych położonych na terenie gminy, na basen oraz oddanie w dzierżawę autobusu szkolnego będącego własnością zamawiającego w roku szkolnym 2011/2012” oraz dwóch przetargów nieograniczonych na „Boiska wielofunkcyjne w Pawłowie” stwierdzono, że treść ogłoszenia o zamówieniu różni się w zależności od miejsca jego publikacji (zamieszczenia). I tak:
  - w pierwszym z postępowań treść ogłoszenia o zamówieniu wywieszonego w siedzibie zamawiającego na tablicy ogłoszeń nie była tożsama z tekstem ogłoszenia zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych,
  - w przetargach na „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie”:
    - * w ogłoszeniach o zamówieniu zamieszczonych (w przypadku obydwu przetargów) na tablicy ogłoszeń w siedzibie zamawiającego, nie ujęto informacji o przewidywanych zamówieniach uzupełniających, co z kolei wskazano w ogłoszeniach publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej,
    - * w ogłoszeniu o zamówieniu zamieszczonym na tablicy ogłoszeń zamawiający wskazał:
      - ~ termin realizacji zadania z podziałem na etapy (dotyczy przetargu z 2011 r.): I etap do 31 października 2011 r. (wartość robót w I etapie: 140.200 zł), II etap – do 31 maja 2012 r. – natomiast w ogłoszeniu opublikowanym w BZP i internecie zamawiający wskazał termin realizacji zadania bez podziału na etapy,
      - ~ wartość robót wymaganych przez zamawiającego na potwierdzenie posiadania doświadczenia – 200.000 zł – co dotyczy również ogłoszenia o zamówieniu z 2012 r., natomiast w ogłoszeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w internecie zamawiający zażądał przedłożenia wykazu robót bez podania ich wartości minimalnej, za to z powołaniem na załącznik nr 5 specyfikacji istotnych warunków zamówienia (w przypadku obydwu przetargów),
      - ~ że będzie wymagał zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie równej 10% ceny całkowitej podanej w ofercie - dotyczy również ogłoszenia o zamówieniu z 2012 r., natomiast w ogłoszeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz

w internecie zamawiający zapisał, że będzie wymagał go na warunkach określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (dotyczy obydwu przetargów),
~ termin otwarcia ofert - do godziny 10.30 (dotyczy przetargu z 2011 r.) oraz do godziny 9.15 (dotyczy przetargu z 2012 r.), a w ogłoszeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w internecie wskazał konkretną godzinę otwarcia ofert (dotyczy obydwu przetargów).

Powyższe było niezgodne z art. 40 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), stosownie do którego ogłoszenie o zamówieniu, odpowiednio zamieszczane lub publikowane w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego, na stronie internetowej, w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim lub w inny sposób, nie może zawierać informacji innych niż zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych.

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2011 r. i w 2012 r. dwóch postępowań (zamawiający odstąpił od umowy z wykonawcą wyłonionym w postępowaniu z 2011 r. w związku z faktem, że wykonawca nie zrealizował pierwszego etapu umowy) o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na roboty budowlane w zadaniu inwestycyjnym pn. „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie” stwierdzono, że:

- nieprawidłowo określono przedmiot przewidywanych zamówień uzupełniających w obydwu postępowaniach, poprzez wskazanie, że zamawiający przewiduje możliwość udzielenia zamówień uzupełniających na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych, polegających na powtórzeniu określonego w zamówieniu rodzaju robót budowlanych (wraz z robotami towarzyszącymi), których wykonanie stało się w trakcie realizacji umowy niezbędne dla prawidłowej realizacji przedmiotu zamówienia. Powyższy sposób opisu zamówień uzupełniających był niezgodny z powołanym przez zamawiającego art. 67 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy, stosownie do którego zamówień uzupełniających można udzielić w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych stanowiących nie więcej niż 50% wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego.

W zamówieniu uzupełniającym chodzi zatem o powtórzenie tego samego rodzaju zamówień a nie robót budowlanych wraz z robotami towarzyszącymi, a ponadto nie są to zamówienia niezbędne dla prawidłowej realizacji przedmiotu zamówienia, na co wskazał zamawiający.

- do dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu zamawiający zaliczył m.in.:

- formularz ofertowy,
- propozycje zlecenia robót podwykonawcy (dotyczy przetargu z 2011 r.),
- kosztorys ofertowy.

Powyższe nie znajdowało podstaw prawnych w świetle art. 36 ust. 1 pkt 6 i pkt 10 Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z powołanymi przepisami, zamawiający zamieszcza w specyfikacji istotnych warunków zamówienia m.in.: wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia warunków udziału w postępowaniu i opis sposobu przygotowywania ofert.

Specyfikacje istotnych warunków zamówienia dla przetargów na „Boisko wielofunkcyjne w Pawłowie” zatwierdził oraz ogłoszenia o zamówieniach zamieszczane na tablicy

ogłoszeń w siedzibie zamawiającego podpisał p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie.

Przygotowanie i przeprowadzenie postępowań należało do stałej komisji przetargowej, powołanej Zarządzeniem Nr 03/IGR/2007 Wójta Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 27 grudnia 2007 r., a następnie do stałej komisji przetargowej powołanej Zarządzeniem Nr IGR.0050.16.2011 Wójta Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 22 grudnia 2011 r.

Zagadnienie związane z przygotowaniem postępowań należały ponadto do Samodzielnego Referenta w Urzędzie Gminy Pietrowice Wielkie.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Pietrowice Wielkie, w tym nad członkami stałej komisji przetargowej, w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 23 ust. 2 i ust. 3, art. 25 ust. 1, art. 32 ust. 1 i ust. 3, art. 36 ust. 1, art. 40 ust. 6, art. 67 ust. 1 pkt 6, art. 140 ust. 1, art. 141 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. Nr 226, poz. 1817) a także § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz.U. Nr 223, poz. 1458), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r. (za wyjątkiem grudnia 2011 r.) deklaracje na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ujmowano w ewidencji księgowej na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” w koszty w miesiącu (okresie sprawozdawczym), w którym dokonano zapłaty, a nie w miesiącu (okresie sprawozdawczym), którego koszty dotyczyły. Stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Przyczyną braku ujmowania zobowiązania wynikającego z deklaracji na PFRON w koszty okresu sprawozdawczego, którego dotyczyły, było sporządzanie przez Podinspektora Referatu Finansowego deklaracji w terminie uniemożliwiającym wprowadzenie do ewidencji księgowej w prawidłowym okresie sprawozdawczym. Nadzór nad ww. pracownikiem sprawowała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie. Deklaracja na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za miesiąc wrzesień 2012 r. została prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej.

- W latach 2011 - 2012 (do miesiąca sierpnia 2012 r.) nie ujmowano przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w księgach rachunkowych jednostki

Urząd Gminy w Pietrowicach Wielkich w chwili powstania takiej należności, tylko w momencie wpłaty. Powyższe było niezgodne z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz zasadami funkcjonowania konta 221, określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz zakładowym planem kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia Wójta Gminy Pietrowice Wielkie nr 02/DW/2010 z dnia 29 października 2010 r. oraz zakładowym planem kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia Wójta Gminy Pietrowice Wielkie nr 0050.02.2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r.

Ponadto, do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” nie prowadzono ewidencji analitycznej według dłużników – podmiotów, którym wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w celu umożliwienia kontroli terminowości wpłat. W celu kontroli terminowości wpłat Inspektor Referatu Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa uzgadniał z pracownikiem Referatu Finansowego dokonane wpłaty przez podmioty, którym wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wyodrębnienie ewidencji analitycznej na koncie 221 według podmiotów, którym wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w celu umożliwienia dokonania przypisu ww. należności oraz kontroli terminowości wpłat, dokonano w miesiącu wrześniu 2012 r.

Bezpośrednią przyczyną braku dokonywania przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych było zaniechanie przedłożenia przez Inspektora Referatu Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa informacji o wysokości przypisów wg przedsiębiorców. Pismo w sprawie wysokości przypisów Referat Finansowy otrzymał w czerwcu 2012 r. W obowiązującej w jednostce instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo-księgowych, wprowadzonej zarządzeniem Wójta Gminy Pietrowice Wielkie nr 01/DW/2005 z dnia 4 kwietnia 2005 r., nie wskazano terminu oraz sposobu przekazywania informacji o wydawaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wniosek nr 3

Uzupełnić obieg dokumentów w zakresie terminu oraz sposobu przekazywania informacji o wydawaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych celem zapewnienia prawidłowego dokonywania na koncie 221 przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) w zakresie funkcjonowania ww. konta, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Wyплаты diet radnych za okres od stycznia 2011 r. do lipca 2012 r. ujmowano w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Pietrowice Wielkie bezpośrednio pod datą zapłaty na koncie 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe” w korespondencji z kontem 130 – „Rachunek bieżący jednostki”, z pominięciem konta 240 – „Pozostałe rozrachunki”. Stosownie do opisu konta 240 zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz zgodnie z zakładowym planem kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia Wójta Gminy Pietrowice Wielkie nr 02/DW/2010 z dnia 29 października 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, powyższe konto służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234. Ponadto, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.*
W trakcie kontroli w planie kont w systemie utworzono ewidencję analityczną do konta 240 – „Pozostałe rozrachunki” z podziałem wg radnych gminy.
Prowadzenie syntetyczne i analityczne urzędów księgowych w zakresie wydatków budżetowych Gminy, uzgadnianie planów oraz bieżąca analiza dokonywanych wydatków należało do pracownika Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie ujmowania diet radnych na koncie 240, stosownie do art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 240, mając na uwadze postanowienia załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W latach 2011 - 2012 (do sierpnia 2012 r.) na koncie 224 – „Rozliczenia dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” prowadzono wspólną ewidencję analityczną udzielonych dotacji z budżetu dla wszystkich dotowanych podmiotów. Powyższy sposób prowadzenia ewidencji nie pozwalał na ustalenie wartości przekazanych dotacji dla poszczególnych jednostek. Ponadto, niektóre przelewy transzy dotacji dla klubów sportowych: LKS Pietrowice Wielkie, LKS Samborowice, LKS Pawłów, LKS Cyprzanów, UKS PŁOMIEN, były ujmowane łączną kwotą, co nie pozwalało ustalić podmiotu dotowanego oraz wysokości przekazanej poszczególnej transzy dotacji. Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 224 zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych*

zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz opisem ww. konta w zakładowym planie kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzeń Wójta Gminy Pietrowice Wielkie: nr 02/DW/2010 z dnia 29 października 2010 r. i nr 0050.02.2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r. Stosownie do ww. postanowień, ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 224 powinna zapewniać możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji oraz zaliczek z tytułu płatności z budżetu środków europejskich według jednostek oraz przeznaczenia tych środków.
W trakcie kontroli w planie kont w systemie została założona ewidencja analityczna do konta 224 – „Rozliczenia dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”.

Wniosek nr 5

Zapewnić prowadzenie ewidencji analitycznej do konta 224, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

- W latach 2011 - 2012 (do września 2012 r.) zaniechano prowadzenia zapisów na pozabilansowym koncie 991 – „Rozrachunkami z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”. Stosownie do postanowień § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) na pozabilansowym koncie 991 ewidencjonuje się kwoty należne do pobrania i pobrane przez inkasentów. W myśl § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz ust. 3 ww. rozporządzenia konta pozabilansowe obejmują konta syntetyczne, w tym konto 991, pozabilansowe konta szczegółowe prowadzone dla inkasentów otwiera się na podstawie dokumentu, z którego wynika powierzenie funkcji inkasenta.

Ponadto w zakładowym planie kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzeń Wójta Gminy Pietrowice Wielkie: nr 02/DW/2010 z dnia 29 października 2010 r. i nr 0050.02.2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r., nie określono sposobu oraz zasad klasyfikacji zdarzeń do konta 991. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

W trakcie kontroli, w planie kont w systemie utworzono konto 991 – „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”.

Opracowywanie projektów uchwał, zarządzeń, decyzji i wytycznych należało do p. Marzeny Kopczewskiej – Skarbnika Gminy Pietrowice Wielkie. Natomiast zgodnie

z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), do kierownika jednostki należy ustalenie oraz aktualizacja ww. dokumentacji.

Wniosek nr 6

Uzupełnić zakładowy plan kont o opis zasad ewidencji rozrachunków z inkasentami na koncie 991 – „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz zaprowadzić zapisy na tym koncie, stosownie do postanowień § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

- *W latach 2011 - 2012 (do dnia 30 sierpnia 2012 r.) zaniechano ujęcia w ewidencji pozabilansowej na kontach 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” i 999 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat” równowartości zaangażowania w kwocie 125.610,28 zł wynikającego z umowy nr 19/IGR/2011 z dnia 26 września 2011 r. na realizację zadania pn.: „Remont płyty boiska i uzupełnienie infrastruktury otaczającej”. Na koncie 998 angażowano wydatek w momencie dokonania zapłaty i do wysokości wystawionych przez wykonawcę faktur. Powyższe było niezgodne z opisem kont 998 i 999 zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz zakładowym planem kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia Wójta Gminy Pietrowice Wielkie nr 02/DW/2010 z dnia 29 października 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, a na stronie Wn równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego. Natomiast na stronie Wn konta 999 ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego jednostki budżetowej lub plan finansowy niewygasających wydatków przeznaczony do realizacji w roku bieżącym. Na stronie Ma konta 999 ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków lat przyszłych.*

Prowadzenie syntetyczne i analityczne urzędzeń księgowych w zakresie wydatków budżetowych Gminy, uzgadnianie planów oraz bieżąca analiza dokonywanych wydatków, prowadzenie ewidencji budżetu należało do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie.

Wniosek nr 7

Zapewnić prowadzenie ewidencji do kont 998 i 999, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

W zakresie wydatków budżetowych:

- *W dniu 7 lipca 2011 r. Gmina Pietrowice Wielkie zawarła umowę nr 9/IGR/2011 r. na wykonanie zadania pn.: „Zielony zakątek Samborowice” z wynagrodzeniem w wysokości 74.229,15 zł, pomimo braku zabezpieczenia w planie finansowym pełnej kwoty zobowiązania. Umowę nr 9/IGR/2011 podpisał p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie.*

Stosownie do art. 44 ust 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Ponadto, w art. 211 ust. 1, 4 i 5 ww. ustawy wskazano, iż budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku jest uchwała budżetowa.

Na dzień zawarcia ww. umowy, tj. 7 lipca 2011 r., kwota zabezpieczenia środków finansowych w uchwale nr III/12/2010 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie budżetu gminy Pietrowice Wielkie na rok 2011 na zadanie pn.: „Zielony zakątek Samborowice” wynosiła 50.000,00 zł. Zwiększenia wysokości środków finansowych o kwotę 24.299,15 dokonano dopiero w dniu 30 września 2011 r. uchwałą Rady Gminy Pietrowice Wielkie nr X/85/2011.

- *W dniu 13 września 2011 r. dokonano wydatków w łącznej kwocie 25.899,14 zł, który nie miał pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.*

Powyższe dotyczyło wydatków zrealizowanych w dniu 13 września 2011 r. na podstawie faktury VAT nr 00191/2011 z dnia 1 września 2011 r. wystawionej na podstawie umowy nr 9/IGR/2011 z dnia 7 lipca 2011 r. na zadanie pn.: „Zielony zakątek Samborowice”, w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- *dział 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdział 90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach”, § 6057, plan na dzień 13 września 2011 r. wynosił 0,00 zł, kwota przekroczenia wyniosła 15.792,16 zł,*

- dział 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdział 90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach”, § 6059, plan na dzień 13 września 2011 r. wynosił 0,00 zł, kwota przekroczenia wynosiła 10.106,98 zł.

Zmiany w planie finansowym dla ww. podziałki klasyfikacji budżetowej dokonano w dniu 30 września 2011 r. uchwałą nr X/85/2011 Rady Gminy Pietrowice Wielkie.

Dowody księgowo stanowiące podstawę do dokonania powyższych wydatków, pomimo braku zabezpieczenia środków w planie finansowym, zatwierdził do zapłaty p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie. Sprawdzenia dowodów księgowych oraz dyspozycji środkami pieniężnymi dokonała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie, natomiast kontroli merytorycznej, w tym zabezpieczenia środków w planie finansowym dokonał były Kierownik Referatu Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa w Urzędzie Gminy Pietrowice Wielkie.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, w tym dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, wykonywała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Pietrowice Wielkie odpowiedzialnymi za kontrolę merytoryczną oraz dokonywanie wydatków budżetowych zgodnie z planem finansowym, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i 69 ust.1 ww. ustawy.

W zakresie długu publicznego:

- W latach 2010 - 2012 zaniechano ujęcia naliczonych przez kredytodawców oraz zapłaconych odsetek od udzielonych Gminie Pietrowice Wielkie kredytów oraz zaciągniętych pożyczek w ewidencji księgowej budżetu na koncie 134 – „Kredyty bankowe”, 260 – „Zobowiązania finansowe” i 909 – „Rozliczenia międzyokresowe”. Stosownie do zasad funkcjonowania kont 134 i 909 określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz zgodnie z opisem ww. kont w zakładowym planie kont wprowadzonym na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Pietrowice Wielkie nr 02/DW/2010 z dnia 29 października 2010 r. i nr 0050.02.2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r., na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260), po stronie Ma konta 134 – „Kredyty bankowe” ujmuje się kredyt bankowy na finansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Zapłata odsetek kredytu winna być ujęta na kontach Wn 902 – „Wydatki budżetu” i Ma 133 – „Rachunek budżetu” oraz równolegle po stronie Wn konta 134 – „Kredyty bankowe” i Ma konta 909 – „Rozliczenia międzyokresowe”. Nieprawidłowość stwierdzono w zakresie ewidencji odsetek od pożyczki zaciągniętej umową nr 298/2010/55/OA/oe/P z dnia 12 października 2010 r. oraz od kredytów zaciągniętych: umową kredytu inwestycyjnego nr 05/1079 z dnia 30 września 2005 r., umową nr 675/2010/00007074/00 zawartą w dniu 8 listopada 2010 r., umową nr 1/JST/35/08 o kredyt z dnia 22 grudnia 2008 r.

Z tytułu spłaty odsetek od kredytów i pożyczek Gmina Pietrowice Wielkie w 2010 r. zapłaciła łącznie kwotę 175.126,84 zł, w 2011 r. zapłaciła łącznie kwotę 296.851,71 zł, a w 2012 r. (do dnia 31 sierpnia 2012 r.) zapłaciła łącznie kwotę 199.514,66 zł.

Ujęcia w ewidencji księgowej odsetek od kredytów na koncie 134 i od pożyczek na koncie 260 w korespondencji z kontem 909 dokonano w trakcie kontroli.

Ponadto, w latach 2010 - 2012 (do 31 sierpnia 2012 r.) zapłacone odsetki od kredytów i pożyczek ujmowano w ewidencji księgowej jednostki w jednej łącznej kwocie, wobec czego nie było możliwości ustalenia wysokości zapłaconych odsetek wg poszczególnych umów. Stosownie do opisu konta 751 – „Koszty finansowe” zawartego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), oraz obowiązującego zakładowego planu kont, ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 powinna zapewnić wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych - naliczone odsetki od pożyczek i odsetki za zwłokę od zobowiązań. W trakcie kontroli zaprowadzono ewidencję analityczną do konta 751 dla odsetek od pożyczek i kredytów.

Osobą odpowiedzialną za prowadzenie ewidencji księgowej budżetu był pracownik Referatu Finansowego Urzędu Gminy Pietrowice Wielkie. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie.

- W latach 2008 - 2012 (do dnia 30 września 2012 r.) zaniechano ustalenia zasad klasyfikacji zdarzeń oraz prowadzenia pozabilansowej ewidencji zobowiązań warunkowych związanych z zaciągniętymi kredytami, których zabezpieczeniem dla banku był weksel in blanco oraz deklaracja wystawcy weksla in blanco.

Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) deklaracja wekslowa (własny weksel in blanco) może być zobowiązaniem warunkowym charakteryzującym się największym stopniem niepewności co do kwoty i terminu wymagalności. Zobowiązania warunkowe oznaczają obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Weksel własny in blanco ujmuje się jednostronnie na koncie pozabilansowym: Ma konta „Zobowiązania warunkowe”. W przypadku nie wywiązania się z umowy, gdy wierzyciel użyje weksla jako podstawy do roszczenia zapłaty, dokonuje się w księgach rachunkowych stosownych zapisów w ewidencji bilansowej.

W trakcie kontroli utworzono pozabilansowe konto 291 – „Zobowiązania warunkowe” oraz zaprowadzono pozabilansową ewidencję zobowiązań warunkowych dla których zabezpieczeniem jest weksel in blanco oraz deklaracja wystawcy weksla in blanco. Do dnia 16 października 2012 r. nie ustalono zasad klasyfikacji zdarzeń na pozabilansowym koncie 291.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego planu kont, ustalającego m.in. przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń,

zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

Opracowywanie projektów uchwał, zarządzeń, decyzji i wytycznych należało do p. Marzeny Kopczewskiej – Skarbnika Gminy Pietrowice Wielkie. Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) do kierownika jednostki należy ustalenie oraz aktualizacja ww. dokumentacji.

Wniosek nr 9

Uzupełnić zakładowy plan kont o opis zasad ewidencji zobowiązań warunkowych związanych z zaciągniętymi kredytami na koncie 291 – „Zobowiązania warunkowe”, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- Zaniechano przekazania w trwały zarząd nieruchomości gminnych będących we władaniu jednostek organizacyjnych Gminy Pietrowice Wielkie, tj.: Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach, Przedszkola w Pietrowicach Wielkich, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zakładu Gospodarki Komunalnej w Pietrowicach Wielkich. Naruszono tym art. 43 ust. 1 w związku z art. 49 a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), w myśl którego trwały zarząd jest prawną formą władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną. Korzystanie z nieruchomości, będących własnością Gminy, odbywa się na podstawie umów użyczenia oraz zarządzeń Wójta Gminy Pietrowice Wielkie o zasadach korzystania z pomieszczeń znajdujących się w budynku Urzędu Gminy. Umowy użyczenia zawarł ze strony Gminy Pietrowice Wielkie p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie.

Z wyjaśnień p. Andrzeja Wawrzynek – Wójta Gminy Pietrowice Wielkie wynika, iż przyczyną zaniechania ustanowienia trwałego zarządu jest brak złożenia stosownego wniosku przez ww. jednostki organizacyjne.

Stosownie do art. 25 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie.

Zadania w zakresie gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości należały do zakresu działania Referatu Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa, nad którym kontrolę sprawował Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 10

Ustanowić trwały zarząd na nieruchomościach pozostających we władaniu gminnych jednostek organizacyjnych, tj.: Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach, Przedszkola w Pietrowicach Wielkich, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zakładu Gospodarki Komunalnej w Pietrowicach Wielkich, mając na uwadze art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) w związku z art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 18

ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 241, poz. 1591 z późn. zm.).

- *Zaniechano przygotowania projektu uchwały w sprawie utworzenia jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej lub zorganizowania prowadzenia wspólnej obsługi finansowej placówek oświatowych.*

Stosownie do art. 5 ust. 7 pkt 3 i ust. 9, w związku z art. 5 c pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej w tym zakresie wykonywania czynności określonych w art. 4 ust. 3 pkt 2 - 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) i organizacyjnej szkoły lub placówki. W celu wykonywania powyższych zadań organy prowadzące szkoły i placówki mogą tworzyć jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek lub organizować wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną prowadzonych szkół i placówek.

W trakcie kontroli ustalono, iż w latach 2008 - 2012 (do dnia 16 października 2012 r.) zadania związane z obsługą finansowo-księgową jednostek oświatowych: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krowiarkach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pawłowie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Samborowicach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pietrowicach Wielkich, Przedszkole w Pietrowicach Wielkich były wykonywane przez pracowników Urzędu Gminy Pietrowice Wielkie, na mocy imiennych upoważnień oraz porozumień z dnia 1 września 2003 r. z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Krowiarkach, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Pawłowie, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Samborowicach, Przedszkolem w Pietrowicach Wielkich, i z dnia 1 września 2005 r. z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Pietrowicach Wielkich.

Do podpisywania dowodów bankowych oraz kasowych, zgodnie z kartą wzorów podpisu złożoną w banku sprawującym obsługę kasową, została upoważniona przez Dyrektorów ww. placówek oświatowych p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie. W powyższych porozumieniach i upoważnieniach nie wyznaczono osoby do pełnienia funkcji głównego księgowego ww. jednostek.

Dowody księgowe będące podstawą do wypłaty zatwierdzali Kierownicy placówek oświatowych w Pietrowicach Wielkich. Dyspozycje środkami pieniężnymi ww. jednostek wykonywała, jak również sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych podpisywała p. Marzena Kopczewska – Skarbnik Gminy Pietrowice Wielkie pełniąca jednocześnie nadzór nad osobami merytorycznie odpowiedzialnymi w zakresie obsługi finansowo - księgowej ww. jednostek. Powyższe mogło wpłynąć na nieprawidłowe wykonywanie zadań w tym zakresie.

Przygotowywanie projektów uchwał rady gminy należało zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) do p. Andrzeja Wawrzynek – Wójta Gminy Pietrowice Wielkie.

Wniosek nr 11

Podjęć działania celem zorganizowania obsługi finansowo-księgowej placówek oświatowych zgodnie z art. 5 ust. 7 pkt 3 i ust. 9 w związku z art. 5c pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), mając na uwadze art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania nieruchomościami:

- *W 2011 r. sprzedano w trybie bezprzetargowym nieruchomość oznaczoną nr. 512/1 km. 4, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej. Zbycie nastąpiło pomimo faktu, że sprzedana nieruchomość mogła również poprawić warunki zagospodarowania innej nieruchomości przyległej, stanowiącej własność innego niż nabywca podmiotu. Tym samym nie zostały spełnione przesłanki zbycia nieruchomości w trybie bezprzetargowym, określone w art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.). Sprzedaż nieruchomości w trybie bezprzetargowym pomimo braku wystąpienia przesłanek zastosowania takiego trybu stanowiła naruszenie art. 37 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym, zbywanie nieruchomości oraz oddawanie w użytkowanie wieczyste następuje, poza wyjątkami, w drodze przetargu. Umowę sprzedaży - akt notarialny Rep. A nr 1140/2011 z dnia 7 marca 2011 r. zawarł w imieniu Gminy Pietrowice Wielkie p. Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie, który zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami odpowiedzialny był za gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości.*

Wniosek nr 12

Dokonywać zbycia nieruchomości w drodze przetargu, zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), natomiast tryb bezprzetargowy stosować wyłącznie po spełnieniu przesłanek z art. 37 ust. 2 lub ust. 3 powołanej ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartego w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

P R E Z E S
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Danilo Kołodziej
Danilo Kołodziej

